

Рання комплексна діагностика стану мікросудинного русла у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу

З. О. Шаєнко

Полтавський державний медичний університет

Значний ріст поширення цукрового діабету (ЦД) та його ускладнень спонукає до пошуку способів підвищення ефективності ранньої діагностики ускладнень. Система мікроциркуляції — одна з важливих систем, в якій можна виявити захворювання на ранніх стадіях. Одним з можливих напрямів оптимізації діагностики є раннє застосування капіляроскопії як інформативного методу для вивчення змін ендотелію.

Мета — вивчити стан ендотелію на рівні мікроциркуляторної ланки у хворих на ЦД за допомогою комплексного неінвазивного обстеження.

Матеріали та методи. Проведено клінічне обстеження 37 хворих на ЦД 2 типу. Для дослідження стану мікроциркуляторного русла у хворих на ЦД використовували капіляроскоп Dino-Lite MEDL4N5 Pro (Нідерланди). Вивчали капіляроскопічну картину білянігтьового валика з другого по п'ятий палець обох рук та першого пальця стопи.

Результати. Більшість хворих (33) відзначали скарги, характерні для діабетичної полінейропатії (оніміння або «відчуття німих ніг», почуття «печії» в нижніх кінцівках, судоми, парестезії, біль у нижніх кінцівках у стані спокою та нічний час). Аналіз показників шкірної мікроциркуляції виявив, що у хворих на ЦД спостерігалися як кількісні, так і якісні зміни

шкірної мікроциркуляції. Колір тла змінювався від блідо-рожевого до насичено-червоного, при тяжкій формі мав сіруватий відтінок. Зафіксовано зміни розмірів і форми капілярів та капілярних петель, які свідчать про процеси деструкції капілярів і неоангіогенезу. Структурні зміни капілярів особливо різко виявлялися із клінічно виразними симптомами нейропатії. До найчастіших змін належали спіралеподібно закручені капіляри, які розгалужуються. Часто траплялися аневризматичні розширення та артеріовенозні анастомози. Крім того, капіляроскопічне обстеження дає змогу спостерігати зменшення кількості капілярів різного ступеня аж до формування так званих безсудинних полів. Кровоплин зернистий, уривчастий, швидкість його уповільнена.

Висновки. Діагностика мікроангіопатій на ранніх стадіях ЦД є складним завданням, що зумовлено відсутністю патогномонічних для ранніх стадій ускладнень ЦД клінічних, лабораторних та інструментальних ознак. Виявлені за допомогою капіляроскопії зміни мікроциркуляторного русла відображують частину загального патологічного процесу, корелюють з клінічними і лабораторними характеристиками хвороби. Розробка оптимальних оціночних методик мікроциркуляції є перспективним напрямом досліджень.